

ikke længere Tale om Unøiagtighed; er der Noget, der herefter er uoverensstemmende med Sandheden, er det faldt. Til denne Tinde kan Videnskaben føre. Yttringer i en lovgivende Forsamling som den, jeg her har nævnt, og som jeg haaber, at Rigsdagstidenden vil bevare, Sigtelser af denne graverende Natur kunne kun være stikede til at vildbele ude i Landet, og maa hos dem, der ere ubesæftede, fremkalde de forskædeligste Forestillinger om, hvad der sker ved vore Domsstole. Det er ubesindigt i høj Grad netop af dem, som ville træde frem som Fjædere for Folket til Frihed, Oplysning og alle gode Ting, at udstafte den Art Lanker; thi man forstyrrer derved mere i eet Dieblit, end der kan oprettes gennem mange Aar.

Formanden: For muligvis at spare en Del unødvendig Forhandling senere, finder jeg mig foranlediget til at indskyde den Bemærkning, at en Sigtelse, saaledes som den blev formodet af det ærede Medlem for Kjøbenhavns 5te Valgkreds (Wille) at være fremsat, ikke er bleven fremsat. Enhver, der kender de Banfærligheder, der ere forbundne med et Forhør, den Agtpaagivenhed og Umage som den, der skal optage Forhør, som oftest maa anvende for at faae Forhørets Tilføjelser rigtig forstaaede af Deponenten, maa indse, at der er en Mulighed for, at en Unøiagtighed ufrivillig kan komme til at indløbe, og fra det ærede Medlem for Veile Amts 2den Valgkreds (Berg) er ikke fremsat Noget, som ærede Medlemmer ere berettigede til at opfatte anderledes end som en Formodning om en saadan Unøiagtighed uden nogensomhelst Sigtelse mod Dommerens Paalidelighed, Billie eller Samvittighedsfuldhed.

Wille: Det er nødvendigt, at Formanden har maattet opfatte Ordene paa denne Maade; ellers vilde han umulig have kunnet lade hin Yttring passere. Men den ærede Formand maa vistnok erkende med mig, at den Yttring, som den ærede Rigsdagsmand har brugt, og som jeg tror, jeg har citeret endogsaa med Nøiagtighed i Formnen, i Virkeligheden maa føre til en saadan Slutning, naar man husker, at det, hvormom det dreier sig her, er ikke et lille Incidentspunkt, ikke en lige-gyldig Omstændighed, men et af Sagens to Hovedpunkter. Der er kun to saadanne, hvormom Forhøret dreier sig; det ene er: „Har du brugt den Yttring?“ det andet: „Erindrer du, at du blev spurgt paa selve Stedet, hvad du mente med den?“ Om det første har Skolelærer Andersen svaret: „Jeg husker det ikke“. Om det andet siger han: „So, jeg blev spurgt, hvad jeg havde ment“. Hvorledes vilde det være muligt for en Forhørsdommer paa dette Punkt at komme ved en Unøiagtighed til det stik Modsatte, nemlig at Lærer Andersen ikke vidste af at være bleven spurgt? Den ærede Formand har ganske sikkert forstaaet

den paa den af ham udviklede Maade; ellers erkjender jeg, at han ikke kunde have ladet denne Yttring passere. Siden vi netop ere komne til at tale om dette Punkt, vil jeg spørge ærede Medlemmer, som have hørt baade det ærede Medlem for Veile Amts 2den Valgkreds, som er ret godt hjemme i Forhørerne, skjøndt han ikke har kunnet faae dem beskrevne, og den ærede Kultusminister, som har oplæst dem, om de have faaet det Indtryk af Skolelærer Andersen, at det er en Mand, som med en god Samvittigheds Freidighed uforfærdet gaar Sandheden indde, om de kunne anse det for sandsynligt, at han har glemt ikke blot, hvad der var passeret den 20de Juli, da han nogle Maanedere senere blev spurgt derom, skjøndt det var en Sag, som havde vaet en Del Opmærksomhed, ikke blot at han var ude af Stand til at svare, hvilke Ord han havde brugt ved Festsmaaltidet, hvor man var kommen temmelig langt hen baade paa den ene og anden Maade, sørend Kongens Skaal blev ubragt, men at han ogsaa er uvidende om og ikke kan sige, hvad der er foregaaet nogle Dage i Forveien? Han svarede ikke, da han blev spurgt om den Korrespondance, han havde staaet i med det ærede Medlem for Veile Amts 2den Valgkreds, han svarede ikke, som jeg kunde have forstaaet og paa en vis Maade erkjendt berettiget: „Jeg vægrer mig ved herom at afgive nogen Erklæring“, men han sagde: „Jeg kan ikke huske det“ (Berg: Udtrykkene!). Net, ikke blot Udtrykkene, en dygtig Skolelærer er saamænd godt i Stand til at udtrykke i Dag, hvad han skrev for 7—8 Dage siden, men han kunde overhovedet „ikke huske“ det. Der ligger heri Noget, som just ikke kan frembringe Lanken om Aabenhed, om Loyaltitet, om Ærlighed, som Billie til at staa inde for sine Ord. Ivertimod fremkalder det den Forestilling, at han er af dem, som vilde skubbe saameget af Ansvaret bort som muligt ved at glemme sig bagved Noget, som aldrig kan afdisputeres: Sukommelsens Svæffelse. Jeg er ikke i Stand til at forstaa, hvorledes det kan være mulig at sætte Forhøret og Skolelærer Andersen i Forbindelse med Æffentlighed og Mundtlighed i Retspleien. Det ærede Medlem fra Ringsted (Zahle), som talte sig saa varm i Gaar, fandt sig foranlediget til at minde om, at, skjøndt Grundloven nu for 25 Aar siden havde bestemt, at Æffentlighed og Mundtlighed skulde indføres i Retspleien, havde det Parti, som havde sat Grundloven igjennem og senere haft Magten, ikke fremsat noget Forslag om Æffentlighed og Mundtlighed. Hvor er det muligt, at noget Saadant kan siges i denne Forsamling, i hvilken endnu har Sæde den Mand, der som Justitsminister ikke en Gang men gjentagne Gange har fremlagt saadanne Forslag, nemlig det ærede Medlem for Kjøbenhavns 7de Valgkreds (Caspe)? Vi have i en Række af Aar haft en Mand i vor Midte, som havde helliget hele sit Liv til at ind-